

Stypendia branżowe

**narzędzie rozwoju firmy
poprzez wsparcie edukacji**

Analiza wybranych programów
i zestaw rekomendacji

Spis treści

Wstęp ————— **3**

Struktura publikacji ————— 3

Moje Stypendium ————— 3

Stypendia jako narzędzie wzmocnienia stypendystów i absolwentów na rynku pracy ————— **6**

Podstawowe założenia stypendiów
branżowych i klas patronackich ————— 8

Wybrane stypendia branżowe w Polsce ————— 10

Program Młodzi w Łodzi: Stypendia Pracodawców ————— 10

Program stypendialny im. dr. Jana Kulczyka ————— 12

Program stypendialny im. dr. Jana Kulczyka dla obywateli Ukrainy ————— 13

Program stypendialny dla studentów Stypendium SM SPOMLEK ————— 14

Program stypendialny Wiedza Start ————— 15

Programy stypendialne firmy Roztocze ————— 16

Programy stypendialne Spółki Akcyjnej Lubelski Węgiel „Bogdanka” ————— 18

Analiza wybranych stypendiów branżowych i klas patronackich ————— **19**

Wyniki badania danych ————— 19

Stypendia oferowane uczniom szkół branżowych,
technicznych i centrów szkolenia zawodowego ————— 20

Stypendia oferowane studentom i doktorantom ————— 22

Rekomendacje dla organizatorów ————— 23

Podsumowanie ————— **24**

Wstęp

Struktura publikacji

Publikacja „Stypendia branżowe i klasy patronackie” składa się z trzech części. Pierwsza, zatytułowana „Stypendia jako narzędzie wzmocnienia stypendystów i absolwentów na rynku pracy”, jest podsumowaniem trendów i zmian w polskim systemie stypendialnym, ze szczególnym uwzględnieniem stypendiów branżowych. Druga część to szczegółowy opis sześciu programów stypendialnych, na wzór analizy przypadku (ang. *case studies*). Powstał on dzięki wsparciu organizatorów tych programów, którzy podzielili się historią oraz refleksjami dotyczącymi prowadzenia inicjatyw stypendialnych. Ostatnia, trzecia część, to analiza kilkudziesięciu istniejących i realizowanych cyklicznie stypendiów branżowych/patronackich. Zwieńczona została kilkoma rekomendacjami dla organizacji prowadzących lub planujących realizację inicjatyw stypendialnych.

Dziękujemy serdecznie wszystkim Organizacjom, które przyczyniły się do powstania publikacji: Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Fundacji UAM, Spółdzielczej Mleczarni Spomlek, Zakładowi Produkcji Kruszyw w Gniewie, „Roztocze” Zakładowi Usługowo Produkcyjnemu sp. z o. o. oraz Lubelskiemu Węglowi „Bogdanka”.

Moje Stypendium

Program Moje Stypendium, realizowany przez Fundację Dobra Sieć w partnerstwie z Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności, odpowiada m.in. za promocję, analizę i ewaluację programów stypendialnych w Polsce. Do kluczowych, systematycznych działań podejmowanych w ramach tej inicjatywy należy prowadzenie portalu www.mojestypendium.pl. Serwis jest jednym z wiodących narzędzi, dzięki któremu informujemy o istniejących programach stypendialnych. Główny nacisk kładziemy na krajowy system stypendialny, jednakże czytelnicy strony znajdą także ogłoszenia oraz opracowania dotyczące stypendiów zagranicznych, staży oraz konkursów. Wśród ogłoszeń stypendiów krajowych znajdują się programy prowadzone przez organizacje pozarządowe, samorządy (w tym urzędy gmin i miast, urzędy marszałkowskie), firmy, szkoły i uczelnie.

Dzięki łatwej w obsłudze, bezpłatnej [wyszukiwarce ofert na stronie internetowej](#), [kalendariom stypendialnym](#), a także [serii artykułów](#) oraz [publikacji](#), setki tysięcy osób rocznie¹ mogą uzyskać wsparcie merytoryczne, korzystając z rzetelnych danych dotyczących różnorodnych form wsparcia.

Portal Moje Stypendium jest również miejscem prezentacji wielu inicjatyw związanych ze stypendiami, realizowanych systematycznie przez Fundację Dobra Sieć we wsparciu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Zespół portalu od lat wspiera, rozwija i promuje współpracę między organizatorami programów stypendialnych. Owocami międzysektorowej współpracy instytucji stypendialnych jest m.in. Karta Zasad Dobrego Programu Stypendialnego², „Mapa stypendiów II”³, broszura „Stypendia. Co? Gdzie? Jak?”⁴, a także – niniejsza publikacja.

System stypendialny w Polsce nie tylko aktywnie wpływa na rzeczywistość społeczną, wpierając setki tysięcy osób rocznie, umożliwiając rozwój naukowy, artystyczny, sportowy i osobisty uczniom, studentom, absolwentom oraz (młodym) naukowcom, lecz także reaguje na zmiany, które dzieją się wokół nas.

Środowisko realizatorów społecznych programów stypendialnych w aktywny sposób włączyło się w procesy zmiany prawa. Wspierając w roli ekspertów, doradców prace zespołów parlamentarnych i kierując w ostatnich latach do posłów komisji edukacyjnej prośby o zainteresowanie się tematem opodatkowania stypendiów z różnych źródeł i „wliczania do dochodu” stypendysty wsparcia pochodzącego z różnych źródeł, doprowadziło do korzystnych zmian w tym obszarze. Ponadto, dzięki kompleksowym działaniom i ciężkiej pracy organizatorów oraz fundatorów stypendialnych, a także samych stypendystów, w ostatnich latach m.in.:

- rozwijano pozytywną narrację wokół wsparcia stypendialnego, zdejmując stereotyp dotyczący „wstydlivej pomocy” na rzecz ukazania zróżnicowanych korzyści stypendiów, sukcesów laureatów i dumy bycia częścią programu stypendialnego⁵,
- przygotowano Kartę Zasad Dobrego Programu Stypendialnego będącą zestawem standardów jakości realizacji społecznych programów stypendialnych – ich rozwoju, świadomego budowania marki, umacniania beneficjentów oraz poprawy przejrzystości,

---

¹Od 2017 roku portal odwiedza ponad 200 tys. użytkowników rocznie (dane z Google Analytics).

²Karta Zasad Dobrego Programu Stypendialnego to efekt wspólnej pracy środowiska instytucji zaangażowanych w rozwój programów stypendialnych skupionych wokół konferencji „Stypendia w polskiej edukacji”. Dostępna jest na stronie: www.mojestypendium.pl/karta-zasad-dobrego-programu-stypendialnego/

³Fundacja Dobra Sieć, *Mapa stypendiów II. Raport z badania programów stypendialnych w Polsce 2017-2018*, Warszawa 2019, s. 13. Raport powstał na zlecenie i przy wsparciu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Dostęp: www.mojestypendium.pl/wp-content/uploads/2019/02/raport-FDS-2019.pdf

⁴Fundacja Dobra Sieć, *Stypendia. Co? Gdzie? Jak?*, Warszawa 2019. Raport powstał na zlecenie i przy wsparciu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Dostęp: www.mojestypendium.pl/wp-content/uploads/2019/07/Broszura-o-programach-stypendialnych.pdf

⁵Por. m.in. Jan Domaniewski, *Stylebook komunikacji zadaniowej dla stypendiów w Polsce*, Warszawa 2013. Publikacja powstała na zlecenie Fundacji Dobra Sieć i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Jest efektem pracy środowiska skupionego wokół programów stypendialnych.

- stworzono i rozwinięto liczne programy odpowiadające na potrzeby lokalnych rynków pracy – mowa o stypendiach branżowych i klasach patronackich.

Lista ta nie odzwierciedla wszystkich trendów i zmian zachodzących w programach stypendialnych, ale podkreśla wybrane efekty pracy licznych liderów oraz aktywistów dążących do tego, by stypendia coraz lepiej spełniały nadrzędny cel: dać możliwości i dostęp, stworzyć odpowiednie warunki oraz docenić.

Aby mądrze wspierać ambitne cele związane z tworzeniem oraz realizacją programów, zespół Fundacji Dobra Sieć przy wsparciu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizuje systematyczne analizy systemu stypendialnego w Polsce. Zarówno refleksja organizatorów i partnerów programów stypendialnych, jak również pogłębiona ewaluacja inicjatyw stypendialnych służą rozwojowi sektora społecznych programów stypendialnych, odpowiadających na realne potrzeby oraz reagujących na zachodzące zmiany.

Dotychczas powstało kilka raportów badawczych dotyczących analizy stypendiów w Polsce⁶. Dzięki nim możliwe jest mapowanie wiodących zmian (na poziomie kraju) dotyczących instytucji stypendialnych, rodzajów stypendiów, ich zasięgu, beneficjentów oraz kryteriów przyznawania. Niemniej jednak, dotychczasowe badania skupiały się na zagregowanych danych o wysokim poziomie ogólności. W tej broszurze skupiamy się na lokalnych programach i ich specyfice.

A zatem przedstawiamy kontynuację badań nt. rynku stypendialnego na poziomie lokalnym (wojewódzkim), powstałych na podstawie analizy wybranych gminnych, powiatowych i wojewódzkich programów stypendialnych pod kątem ich dopasowania do lokalnego rynku pracy. Publikacja omawia stypendia branżowe w aspekcie ich skuteczności jako narzędzi wzmocnienia stypendystów i absolwentów na rynku pracy, a także jako inicjatyw budujących lokalny kapitał społeczny.

Każdy z opisanych w drugiej części programów został utworzony z myślą o potrzebach na lokalnym rynku pracy, jest systematycznie realizowany od kilku lat oraz zakłada szeroką współpracę z koalicją partnerów. Tym samym, podobnie jak programy opisane w ubiegłorocznej broszurze „[Stypendia. Co? Gdzie? Jak?](#)”, mogą służyć za inspirację dla istniejących i planowanych inicjatyw stypendialnych.

Mamy nadzieję, że broszura wpłynie pozytywnie na dalszy rozwój stypendiów krajowych, wyeksponuje dobre praktyki i standardy realizacji programów stypendialnych, a także skłoni do pogłębionej refleksji nad dotychczasowymi rozwiązaniami.

Zapraszamy do lektury!

---

⁶Więcej na ten temat w: Fundacja Dobra Sieć, *Mapa stypendiów II. Raport z badania programów stypendialnych w Polsce 2017-2018*, Warszawa 2019, s. 4.

Stypendia jako narzędzie wzmocnienia stypendystów i absolwentów na rynku pracy

Programy stypendialne w Polsce i na świecie służą wielu celom:

- rozwojowi talentów,
- wyrównaniu szans edukacyjnych,
- wzmocnieniu młodych ludzi na rynku pracy i jednocześnie dopasowania ich kompetencji do potrzeb lokalnego przemysłu i usług.

Niektóre stypendia opierają się wyłącznie na kryteriach naukowych (m.in. średniej ocen, wynikach w konkursach edukacyjnych, działalności badawczej), promując i wspierając utalentowanych ludzi mających osiągnięcia edukacyjne. Część programów stypendialnych ma charakter *stricte* socjalny - przyznaje się je osobom w trudnej sytuacji życiowej, najczęściej na podstawie wysokości dochodu na osobę w rodzinie. W ostatnich latach maleje liczba stypendiów socjalnych realizowanych przez samorządy, firmy, organizacje pozarządowe czy szkoły⁷. Tę pozorną lukę wypełniają z jednej strony rządowe świadczenia socjalne, a z drugiej – programy stypendialne dla osób jednocześnie będących w trudnej sytuacji ekonomicznej i wyróżniających się osiągnięciami lub talentem w wybranej dziedzinie. Tego typu programy można nazwać hybrydowymi – kryteria przyznawania wsparcia uzależnione są od kilku czynników. Wśród nich najczęstszym typem są stypendia naukowo-socjalne⁸.

Jednocześnie przyznaje się stypendia dla uzdolnionych i utytułowanych artystów oraz sportowców (w Polsce głównie samorządy, a także szkoły wyższe i organizacje pozarządowe są organizatorami tego typu pomocy)⁹.

---

⁷Fundacja Dobra Sieć, *Mapa stypendiów II. Raport z badania programów stypendialnych w Polsce 2017-2018*, op. cit., s. 13.

⁸Ibidem.

⁹Ibidem.

W poprzednich badaniach dotyczących społecznych stypendiów krajowych¹⁰ wyróżniano zazwyczaj następujące rodzaje programów stypendialnych:

- naukowe,
- socjalne,
- sportowe,
- artystyczne,
- muzyczne,
- inne (oparte na innych kryteriach niż powyższe kategorie, np. stypendia dla bibliotekarek).

Niniejszy tekst skupia się na ostatniej, najtrudniejszej do uchwycenia i analizy, kategorii stypendiów.

W ostatniej dekadzie w Polsce powstało nawet kilkaset¹¹ unikalnych modeli współpracy stypendialnej, jakimi są programy skierowane do uczniów szkół branżowych, finansowane przez przedsiębiorstwa. Choć kryteria przyznawania stypendiów konkretnym uczniom, studentom bądź absolwentom często mają charakter naukowy oraz socjalny, są to jednocześnie specyficzne rodzaje programów z uwagi na model działania i współpracy organizatorów czy tematykę. Mowa o tzw. stypendiach patronackich/branżowych oraz klasach patronackich.

Programy te najczęściej oferowane są uczniom konkretnych szkół, zapewniając wsparcie finansowe w trakcie nauki oraz możliwość odbycia stażu i/lub zatrudnienia w danej firmie. Jest to zatem model ścisłej współpracy między szkołami zawodowymi a przedsiębiorstwami. Wśród przykładów znajdują się: program Młodzi w Łodzi (Stypendia Pracodawców), program stypendialny im. dr. Jana Kulczyka, program stypendialny dla studentów „Stypendium SM Spomlek”, Program stypendialny Wiedza Start, stypendia firmy Roztocze oraz programy stypendialne Spółki Akcyjnej Lubelski Węgiel „Bogdanka”, które zostały przedstawione w poniższej publikacji jako case studies szerszego trendu w stypendiach.

Celem programów stypendialnych firm, oprócz udzielenia wsparcia finansowego młodym ludziom, jest często zachęcenie ich do wyboru konkretnych kierunków edukacji i zapewnienie w ten sposób firmie oferującej stypendium wykwalifikowanych kadr, wysokiej klasy specjalistów mogących w przyszłości zasilić zespół darczyńcy. Pośrednio jednak celem tego typu stypendiów jest rozwój konkretnych gałęzi gospodarki. Świadomość możliwości wykorzystania programu stypendialnego jako narzędzia kształtowania rynku pracy w Polsce

---

¹⁰Instytut Obsidian, „Rynek stypendiów w Polsce. Analiza na zlecenie Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce”, Warszawa 2006. Raport powstał w partnerstwie Akademii Rozwoju Filantropii, Metro Group i Fundacji Agory.

A. Baczek-Dombi, A. Komendant-Brodowska, *Kto komu i dlaczego? Analiza społecznych programów stypendialnych w Polsce*, Warszawa 2010. Raport został opracowany dla Fundacji Dobra Sieć, a partnerem projektu była Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności.

Fundacja Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, *Mapa stypendiów. O stypendiach społecznych w Polsce*, Warszawa 2013. Raport powstał na zlecenie Fundacji Dobra Sieć, Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz Fundacji BGŻ.

Fundacja Dobra Sieć, *Mapa stypendiów II. Raport z badania programów stypendialnych w Polsce 2017-2018*. Warszawa 2019. Raport powstał na zlecenie i przy wsparciu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

¹¹Na podstawie szacunkowych danych zebranych w 2019 roku przez zespół Fundacji Dobra Sieć.

i rozwoju sektorów ekonomicznych ma realne znaczenie w przypadku programów stypendialnych firm sektora państwowego. Jednak w ujęciu regionalnym już program stypendialny dużej, a nawet średniej firmy prywatnej może być istotny dla rozwoju lokalnego rynku pracy i modelowania gospodarki.

Część istniejących w Polsce stypendiów patronackich/branżowych obejmuje bardzo wąską grupę odbiorców, nierzadko nie podejmując działań promocyjnych (lub realizując je w bardzo okrojonej formie). Na podstawie analizy danych zastanych (ang. desk research) dostępnych w sieci, zespół Fundacji wyodrębnił 34 istniejące, systematycznie realizowane programy stypendialne tego typu, które udostępniają informacje o programie i dokumentację stypendiów online. Do wszystkich organizatorów tych programów skierowaliśmy zaproszenie do współpracy przy tworzeniu niniejszego tekstu. Kilko z nich zgodziło się podzielić z nami „kulisami” realizacji programu stypendialnego, którymi dzielimy się w drugiej części publikacji.

Podstawowe założenia stypendiów branżowych i klas patronackich

Stypendia branżowe, praktyki oraz staże są obecnie powszechnym modelem współpracy między szkołami zawodowymi i przedsiębiorstwami. Rośnie świadomość potrzeby ścisłej współpracy przemysłu i szkolnictwa zawodowego. Jak czytamy w artykule Michała Frąka, „Organizacje zrzeszające pracodawców alarmują o braku rąk do pracy. Ponad połowa firm deklaruje, że ma kłopoty ze znalezieniem pracowników”¹². Z uwagi na niedobory kadrowe coraz więcej przedsiębiorstw decyduje się na finansowanie stypendiów studentom i uczniom wybranych kierunków lub profili klas. Ekonomista Paweł Lewandowski sugeruje, iż tego typu programy będą zyskiwać na popularności¹³. W kontekście tych wyzwań do łask wróciło szkolnictwo zawodowe, które przez lata było zaniedbywane i niedofinansowane.

Ideą stojącą za tworzeniem stypendiów branżowych oraz klas patronackich, jest próba połączenia (w ramach jednej inicjatywy) potrzeb pracodawców, szkół zawodowych i młodzieży. Co istotne, nie wszystkie klasy patronackie obejmuje wsparcie stypendialne. Tego typu programów jest wiele w Polsce, lecz w tej analizie skupiamy się na tych, które uwzględniają komponent stypendialny. Według twórców programów branżowych i patronackich, inicjatywy te z jednej strony pomagają przedsiębiorcom znaleźć, poznać oraz przeszkolić odpowiednich pracowników, a z drugiej – przygotowują młodzież do współczesnego rynku pracy¹⁴. Dodatkowo, szkoła realizująca program stypendialny tego typu może pochwalić się wyższym prestiżem oraz nowatorskimi metodami nauczania, opartymi nie tylko na wiedzy teoretycznej, lecz również odpowiedniej praktyce realizowanej poprzez doświadczenia zawodowe uczniów i/lub absolwentów w lokalnym biznesie.

¹²Por. Michał Frąk, *Jak współpracują szkoły i firmy. Praktyki, staże, klasy patronackie*, „Gazeta Wyborcza Kraków”, 25 marca 2019, <https://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,24581454,jak-wspolpracuja-szkoly-i-firmy-praktyki-staze-klasy-patronackie.html> (dostęp: 24.02.2020).

¹³Monika Pogroszewska, *Program stypendialny dla studentów: firma zyska pracownika i odliczy koszty*, „Rzeczpospolita”, 20 stycznia 2020, numer interpretacji: 0111-KDIB1-3.4010.495.2019.1.PC, <https://www.rp.pl/Kadry/301209988-Program-stypendialny-dla-studentow-firma-zyska-pracownika-i-odliczy-koszty.html> (dostęp: 23.02.2020).

¹⁴Por. Edunet Poland, *Czym jest i w czym może pomóc klasa patronacka*, <https://edunet-poland.pl/czym-jest-i-w-czym-moze-pomoc-klasa-patronacka> (dostęp: 24.02.2020).

System opiera się zatem na kształceniu odbywającym się zarówno w szkole, jak i wybranym przedsiębiorstwie. Jest to rodzaj tzw. kształcenia dualnego, popularnego w Niemczech i Szwajcarii oraz będącego odpowiedzią na szybki rozwój technologiczny. Dzięki współpracy z firmą uczniowie objętej patronatem klasy mają możliwość współpracować ze specjalistami z danej branży i nauczyć się obsługi nowoczesnego sprzętu. Ten proces sprzyja efektywniejszemu wejściu uczniów szkół zawodowych i techników na rynek pracy. Jednocześnie przedstawiciele przedsiębiorstw dowiadują się więcej o predyspozycjach i potencjale stypendystów, dzięki czemu mogą łatwiej dobrać odpowiednie szkolenie oraz propozycje stażu/pracy na adekwatnym stanowisku¹⁵. W Polsce rozwojem kształcenia dualnego, w tym realizacji klas patronackich, zajmuje się m.in. Edunet Poland - centrum kompetencji przy Polsko-Niemieckiej Izbie Przemysłowo-Handlowej.

W artykule Edunet Polska poświęconym korzyściom płynącym z tworzenia klas patronackich czytamy, że „[u]czniowie klasy patronackiej otrzymują wynagrodzenie i korzystają z zasobów pracodawcy, jak każda inna osoba współpracująca z firmą. Uczą się zawodowej odpowiedzialności, a zapewnione zatrudnienie motywuje ich do nauki, także tej teoretycznej. Przygotowana grupa absolwentów to gotowy zespół pracowników, który może dalej rozwijać swoje kompetencje w macierzystej firmie. Dzięki owocnej współpracy firma zdobyła zaufany i zgrany zespół, a uczniowie mają gwarantowane zatrudnienie”¹⁶.

Wzorcowe programy stypendiów branżowych opierają się na szczegółowej analizie środowiska lokalnego, odpowiadają na konkretne potrzeby potencjalnych stypendystów, organizatorów oraz lokalnego rynku pracy. Mają określony cel, a także – w miarę potrzeby – są na bieżąco modyfikowane.

Warto podkreślić, że w kwestiach formalno-prawnych stypendia branżowe różnią się od programów stypendialnych oferowanych uczniom oraz studentom przez samorządy i organizacje pożytku publicznego. Laureaci stypendiów branżowych muszą pamiętać o rozliczeniu z urzędem skarbowym. Według oficjalnej interpretacji stypendia dla przyszłych pracowników stanowią dla nich przychód z innych źródeł, o którym mowa w art. 20 ust. 1 ustawy o PIT, opodatkowany według skali. W konsekwencji wypłacająca je firma musi jako płatnik pobrać zaliczki na podatek dochodowy. Nie stosuje się tu art. 21 ust. 1 pkt 40b ustawy o PIT, na podstawie którego zwolnione z PIT do 3 800 złotych rocznie są stypendia dla uczniów i studentów przyznane przez samorządy terytorialne oraz organizacje pożytku publicznego”¹⁷.

---

¹⁵Michał Frąk, *Jak współpracują szkoły i firmy. Praktyki, staże, klasy patronackie*, „Gazeta Wyborcza Kraków”, op. cit.

¹⁶Edunet Poland, *Czym jest i w czym może pomóc klasa patronacka*, op. cit.

¹⁷Monika Pogroszewska, *Program stypendialny dla studentów: firma zyska pracownika i odliczy koszty*, op. cit.

Wybrane stypendia branżowe w Polsce

Program Młodzi w Łodzi: Stypendia Pracodawców

Program Młodzi w Łodzi powstał, aby zachęcić młodych ludzi do wiązania swojej przyszłości z Łodzią, wspierać rozwój kariery zawodowej łódzkich studentów oraz zapewnić lokalnym przedsiębiorcom i potencjalnym inwestorom wysoko wykwalifikowane kadry.

Realizatorem programu jest Biuro Rozwoju Gospodarczego i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miasta Łodzi, które przy współpracy z największymi łódzkimi uczelniami oraz wiodącymi pracodawcami, realizuje inicjatywy programu. Są to m.in. portal praktyk i staży, program stypendialny, bezpłatne szkolenia czy konkurs dla młodych przedsiębiorczych.

Jednym z najważniejszych komponentów programu jest rozbudowany i unikatowy w skali kraju program stypendialny. W jego skład wchodzi:

- fundowane przez pracodawców stypendia na kierunkach studiów, których absolwenci są najbardziej poszukiwani przez łódzkich pracodawców,
- dofinansowanie akademików dla osób spoza województwa łódzkiego,
- dofinansowanie dodatkowych kursów językowych i IT.

Historia programu stypendialnego

Dotychczas odbyło się dwanaście edycji programu stypendialnego. Łącznie złożono ponad 4 610 wniosków. Komisje Stypendialne złożone z przedstawicieli pracodawcy-fundatora, uczelni oraz Urzędu Miasta Łodzi wybrały 276 studentów, którzy otrzymali stypendia w wysokości od 500 do 1 000 złotych brutto miesięcznie. Zwrot kosztów zakwaterowania w domach studenckich Politechniki Łódzkiej, Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi otrzymało dotychczas 55 studentów, a z dodatkowych kursów języka angielskiego, niemieckiego, włoskiego, hiszpańskiego, japońskiego oraz IT skorzystało prawie 280 osób.

W ramach programu współpracuje aktywnie już prawie 300 łódzkich firm oraz największe łódzkie uczelnie. W roku akademickim 2019/2020 swój udział w inicjatywie stypendialnej zadeklarowały 22 firmy i instytucje z Łodzi oraz regionu.

Kto może uzyskać wsparcie?

Regulaminy poszczególnych programów stypendialnych kształtują sami Fundatorzy w zależności od swoich potrzeb, a program Młodzi w Łodzi zapewnia organizację rekrutacji oraz promocję oferty i fundatorów. Aby wziąć udział w programie, należy być studentem jednego spośród wybranych przez pracodawców kierunków, mieć średnią ocen z ostatnich dwóch semestrów powyżej 4.0 (w niektórych przypadkach wystarczy niższa średnia), spełniać ewentualnie inne wymagania określone przez fundatora w regulaminie oraz złożyć elektroniczny wniosek w okresie trwania naboru.

Proces przyznawania stypendiów

Student może złożyć wnioski do wszystkich programów stypendialnych, w których spełnia kryteria, natomiast stypendium może otrzymać tylko jedno. W przypadku gdy student uzyska

najwyższą notę w więcej niż jednym programie stypendialnym, do jego decyzji pozostaje, z którego programu chce otrzymywać stypendium.

Średnia ocen przyjmowana na potrzeby programu stypendialnego Młodzi w Łodzi jest analogiczna do średniej ocen obowiązującej w postępowaniu o udzielenie stypendium rektora na uczelni macierzystej (w przypadku pobytu na uczelniach zagranicznych również przyjmuje się średnią honorowaną przez uczelnię macierzystą). Wysokość średniej powinna być wyliczona za dwa ostatnio ukończone semestry studiów (jeśli były to różne kierunki, powinny być wskazane średnie z poszczególnych kierunków, a następnie wyciągnięta średnia arytmetyczna).

Aktywności dodatkowe, takie jak: staże, praktyki, szkolenia, kursy, projekty, działalność w organizacjach studenckich itp., student przedstawia za cały dotychczasowy tok studiów.

Komisje Stypendialne składające się z przedstawiciela fundatora, uczelni oraz programu Młodzi w Łodzi dokonują oceny wniosków, przyznając punktację według skali określonej w poszczególnych regulaminach. Student z najwyższą liczbą punktów zostaje stypendystą danego pracodawcy.

Laureaci o programie

O wartościowym wsparciu zapewnianym przez program stypendialny świadczą wypowiedzi laureatów.

„Mimo że uczestniczę w programie dopiero od dwóch miesięcy, miałem już okazję sporo się nauczyć. Udział w projekcie stypendialnym stanowi pewną formę nagrodzenia najlepszych studentów za ich wyniki w nauce. Stypendium Młodzi w Łodzi to szansa na poznanie pracodawców, którzy działają w naszym mieście. Jest to bardzo ważne, jeżeli myślimy o znalezieniu dobrych praktyk, a w przyszłości pracy. Oczywiście dużą motywacją jest również stypendium finansowe przyznawane laureatom programu”.

„Nie miałem oczekiwań co do programu. Chciałem sprawdzić się w kolejnym dużym projekcie, poznać nowe osoby oraz zobaczyć, jak wygląda praca w międzynarodowej korporacji jaką jest Whirlpool. Udział w projekcie stypendialnym Młodzi w Łodzi nic nie kosztuje, a można naprawdę wiele zyskać. Budowanie nowych relacji na pewno zaprocentuje w przyszłości, dlatego warto próbować swoich sił”.

„Gdy tylko dowiedziałem się o programie, byłem pewny, że jest dla mnie dużą szansą na potwierdzenie moich osiągnięć i porównanie się z rówieśnikami studiującymi na różnych kierunkach i uczelniach. Pozytywnym zaskoczeniem była dla mnie duża liczba kandydatów oraz bardzo pozytywny stosunek łódzkich pracodawców do uczestników i samego konkursu. W ramach stażu mogłem zrealizować trzy indywidualne projekty z różnych dziedzin związanych z produkcją, co pozwoliło mi sprawdzić siebie w roli początkującego project managera. Dodatkowo miałem okazję współpracować z fabrykami z różnych kontynentów oraz dokształcić się w obszarze zagadnień technicznych produkcji”.

Cytaty laureatów programu pochodzą z artykułu Malwiny Wadas, „(Przyszli) pracownicy na wagę stypendium”, czasopismo „Łódź Kreuje Innowacje”, nr 2/2020.

Więcej informacji znajduje się na stronie: mlodziwlodzi.pl.

Program stypendialny im. dr. Jana Kulczyka

Stypendia im. dr. Jana Kulczyka dla studentów i doktorantów to najstarszy program stypendialny Fundacji UAM, realizowany od 1999 roku, obecnie we współpracy z Kulczyk Foundation oraz Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Współpraca ta stanowi doskonały przykład współdziałania uczelni oraz biznesu we wspieraniu rozwoju młodych, wyróżniających się studentów i doktorantów.

Historia programu stypendialnego

W 1999 roku Fundacja otrzymała pierwszą darowiznę od Państwa Jana i Grażyny Kulczyków, z przeznaczeniem na utworzenie funduszu stypendialnego. Rok później Darczyńcy przekazali kolejne środki, które zasiliły fundusz. Dar Państwa Kulczyków dla Fundacji UAM to jedna z pierwszych i najbardziej spektakularnych darowizn, dzięki której do dziś Fundacja wspiera finansowo wyjątkowo zdolnych studentów i doktorantów.

Fundacja UAM od 1999 roku z powodzeniem zarządza funduszem stypendialnym im. dr. Jana Kulczyka, z którego w latach 1999-2019 wypłacono w sumie 180 stypendiów. Od 2019 roku wysokość stypendium, przyznawanego na 9 miesięcy roku akademickiego, wynosi 1 300 zł miesięcznie dla studentów oraz 2 700 zł miesięcznie dla doktorantów. Dodatkowo, z inicjatywy Pani Dominiki Kulczyk, program stypendialny im. dr. Jana Kulczyka w 2016 roku został wzbogacony o możliwość odbycia przez laureatów stażu w jednej ze spółek grupy kapitałowej Kulczyk Investment. Ma to zaowocować jeszcze większym zbliżeniem nauki i biznesu.

Kto może uzyskać wsparcie?

Stypendia przyznawane są studentom i doktorantom Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu za bardzo dobre wyniki w nauce, wybitne osiągnięcia naukowe oraz aktywność na rzecz uczelni. Uwzględniona może być również trudna sytuacja materialna kandydatów.

Proces przyznawania stypendiów

Rekrutacja do programu stypendialnego rozpoczyna się na początku roku akademickiego. Kandydaci składają wniosek do dziekana wydziału UAM, na którym studiuje. Po przeprowadzeniu wstępnej oceny merytorycznej, zaopiniowane wnioski kandydatów (maksymalnie dwa wnioski studenckie i dwa wnioski doktoranckie z wydziału) trafiają do Kapituły Stypendiów im. dr. Jana Kulczyka, czuwającej nad prawidłową realizacją programu stypendialnego. Kapituła wyłania laureatów, którzy w danym roku otrzymają stypendium.

Laureaci o programie

O prestiżu programu stypendialnego świadczą pochlebne opinie od laureatów.

„Program stypendialny im. dr. Jana Kulczyka umożliwia z jednej strony bardziej wydajny rozwój naukowy, a z drugiej - możliwość zdobycia cennego doświadczenia dzięki stażom w dużych spółkach. Pieniądze uzyskane dzięki programowi mogłem przeznaczyć na kursy językowe, wyjazd zagraniczny oraz obcojęzyczne książki naukowe przydatne w międzynarodowych projektach, w których uczestniczyłem/uczestniczę. Miałem okazję także zetknąć się ze światem mediów i wystąpić na żywo w telewizji WTK w rozmowie dotyczącej programu stypendialnego, co było bardzo ciekawym i fajnym doświadczeniem”.

„Program stypendialny im. dr. Jana Kulczyka jest bardzo prestiżowy. Uważam, że jest on nie tylko nagrodą dla tych najwybitniejszych i najlepszych studentów, ale daje także szansę dalszego rozwoju i jest motywacją do działania. Obrazuje to, iż idziemy we właściwym kierunku i możemy wiele osiągnąć na tej płaszczyźnie. Dla mnie to stypendium było nagrodą za cały rok ciężkiej pracy na studiach. Gdy dowiedziałem się, że jestem jednym z laureatów poczułem się dumny sam z siebie, że udało mi się zdobyć tak prestiżowe stypendium. Było to dla mnie ogromnym wyróżnieniem, tym bardziej, że mówiono mi, iż nie mam szans na to stypendium, ponieważ chętnych są tysiące a laureatów zaledwie czwórka. Dzięki stypendium miałem szansę na rozwijanie swoich pasji i zainteresowań. Warto dodać, iż program stypendialny daje również szansę na odbycie stażu w jednej ze spółek grupy kapitałowej Kulczyk Investment, co prawda ja jako student niepełnosprawny nie miałem tej możliwości, oczywiście ze względu na mój stan zdrowia i ograniczoną mobilność, niemniej jednak odbycie takiego stażu jest dla laureatów dodatkowym wyróżnieniem i szansą na zdobycie doświadczenia w biznesie”.

„Otrzymanie stypendium im. dr. Jana Kulczyka to niewątpliwie ważny moment w karierze młodego naukowca. Udział w programie stypendialnym dał mi motywację do dalszego rozwoju naukowego, umożliwił inwestowanie w siebie i doprowadził do jeszcze większej efektywności naukowej. Dzięki stypendium mogłem pracować nad publikacjami i projektami, bez martwienia się o środki. Daleka lub kolejna konferencja czy dostęp do drogiej zagranicznej literatury nie był problemem, a kolejnym krokiem w karierze. Polecam aplikowanie o stypendium każdemu doktorantowi, ponieważ jest ono nagrodą dla osób, które mają duże osiągnięcia naukowe i sprawia, że mogą się jeszcze bardziej rozwinąć”.

Program stypendialny im. dr. Jana Kulczyka dla obywateli Ukrainy

Program stypendialny im. dr. Jana Kulczyka dla obywateli Ukrainy jest realizowany we współpracy z Kulczyk Foundation oraz Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Historia programu stypendialnego

Fundacja UAM wypłaca Stypendia im. dr. Jana Kulczyka dla studentów UAM będących obywatelami Ukrainy od 2014 roku. Dzięki hojności Pani Dominiki Kulczyk oraz zaangażowaniu Fundacji UAM, Kulczyk Foundation oraz Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, każdego roku 50 studentów pochodzących z Ukrainy otrzymuje jednorazowe wsparcie w wysokości 3 000 zł.

Kto może uzyskać wsparcie?

O stypendium mogą ubiegać się obywatele Ukrainy, studiujący na jednym z wydziałów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Kryteriami przyznawania stypendium są sytuacja materialna studenta oraz wyniki w nauce.

Proces przyznawania stypendiów

Rekrutacja do programu stypendialnego ogłaszana jest zazwyczaj na początku roku akademickiego. Studenci zainteresowani otrzymaniem stypendium składają wnioski w Biurach Obsługi Studentów. Wyboru stypendystów dokonuje Kapituła Stypendiów im. dr. Jana Kulczyka. Wartość dotychczas przyznanych stypendiów to prawie 750 000 zł.

Więcej informacji na: fuam.pl/pl/stypendia.

Program stypendialny dla studentów Stypendium SM SPOMLEK

Stypendium SM Spomlek przyznawane jest młodzieży podejmującej naukę lub uczącej się w szkołach wyższych na studiach licencjackich, inżynierskich i/lub magisterskich. Wsparcie przyznaje się młodzieży, której rodzice są członkami Spółdzielczej Mleczarni Spomlek. Fundatorem stypendium jest Spółdzielcza Mleczarnia Spomlek.

Historia programu stypendialnego

Program stypendialny istnieje już od niemal 9 lat (pierwsza edycja wystartowała w 2011 r.). *Współczesny rynek pracy potrzebuje ludzi zdolnych, ambitnych, którzy odważnie sięgają po swoje marzenia. Jako Spomlek staramy się pomagać im w realizacji tych marzeń. Liczymy na to, że wielu z tych stypendystów będzie chciało w przyszłości rozwijać się zawodowo w naszej mleczarni* – mówi Prezes Edward Bajko.

O stypendium mogą ubiegać się dzieci członków spółdzielni, które kształcą się na kierunkach związanych z hodowlą bydła mlecznego, produkcją i przetwórstwem mleka oraz produkcją żywności.

Kto może otrzymać wsparcie?

Stypendium może zostać przyznane dzieciom członków Spółdzielczej Mleczarni Spomlek oraz Członkom, którzy:

a) podejmują naukę lub uczą się na studiach dziennych, wieczorowych i/lub zaocznych o profilu:

- związanym z hodowlą bydła mlecznego i/lub produkcją mleka,
  - związanym z produkcją żywności i/lub przetwórstwem mleka,
- kończących się tytułem licencjata, inżyniera lub magistra;

b) osiągnęli najlepsze wyniki w nauce spośród nadesłanych do Spółdzielni zgłoszeń i uzyskały największą liczbę punktów w klasyfikacji wszystkich zgłoszeń.

Proces przyznawania stypendiów

Kandydat do stypendium Spółdzielczej Mleczarni Spomlek musi uzyskać w poprzedzającym zgłoszenie roku akademickim średnią ocen nie niższą niż 4,00 oraz udokumentować swoje ewentualne dodatkowe osiągnięcia:

- a)** naukowe (np. miejsca zdobyte w olimpiadach przedmiotowych, wygrane w konkursach, publikacje naukowe),
- b)** artystyczne (np. wygrane konkursy, zdobyte nagrody itp.),
- c)** sportowe,
- d)** w działalności społecznej (np. wolontariat, członkostwo w organizacjach pozarządowych).

Procedura oceny wniosków obejmuje ocenę formalną, dokonywaną przez pracownika SM Spomlek odpowiadającego za koordynację programu stypendialnego oraz ocenę merytoryczną, której dokonuje komisja stypendialna.

Punktacja będąca warunkiem do przyznania stypendium jest obliczona na podstawie ilorazu sumy średniej arytmetycznej ocen oraz punktów za dodatkowe osiągnięcia i miejsca uczelni w aktualnym rankingu portalu Perspektywy pomnożonego następnie przez 100.

$$\frac{\text{średnia arytmetyczna ocen} + \text{punkty za dodatkowe osiągnięcia}}{0,2 \times \text{miejsce uczelni w aktualnym rankingu uczelni}} \times 100$$

Liczbę stypendystów na dany rok akademicki określa Rada Nadzorcza. Studenci korzystający ze wsparcia SM Spomlek mogą ubiegać się o nie także w kolejnym roku akademickim.

Stypendium może być przyznane tylko w okresie rzeczywistego trwania nauki, nie dłużej niż od października do czerwca włącznie w danym roku akademickim. Wsparcie finansowe jest udzielane stypendystom przez cały rok akademicki w wysokości 500 zł miesięcznie.

Informacje o stypendium upubliczniane są na stronie internetowej SM Spomlek (www.spomlek.pl) oraz w wewnętrznym biuletynie firmowym biuletynie „Spomlecze Wiadomości”.

Program stypendialny Wiedza Start

Wiedza Start to programy stypendialny dla szkół podstawowych realizowany ze środków Zakładu Produkcji Kruszyw w Gniewie na rzecz uczniów szczególnie uzdolnionych z terenu miasta i gminy Gniew.

Historia programu stypendialnego

Program stypendialny Wiedza Start (początkowo Weber Start) powstał w 2014 roku z inicjatywy przedstawiciela Zakładu Produkcji Kruszyw w Gniewie (należący do Leca Polska sp. z o.o.) Joanny Wachowskiej we współpracy z dyrektorami szkół gimnazjalnych gminy Gniew. Ówczesna koncepcja zakładała, że nagradzani będą uczniowie klas III uzdolnieni z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. W każdej szkole stypendia otrzymywali gimnazjaliści o najwyższej średniej z egzaminu gimnazjalnego z części matematycznej i części przyrodniczej. Stypendia przyznawane były dwukrotnie w ciągu roku szkolnego za wyniki z egzaminu próbnego i końcowego.

Od 2018 roku program ten, ze względu na reformę oświatową, został przekształcony i dostosowany do potrzeb szkół. Był to rok przełomowy. Ostatni raz stypendia otrzymywali uczniowie kończący naukę w gimnazjum (przyznawanie stypendium odbyło się według regulaminu przyjętego w 2014 roku), po raz pierwszy uczniowie klas ósmych według nowo przyjętych zasad.

Kto może otrzymać wsparcie?

Nagrody otrzymuje pięcioro uczniów szkół podstawowych z terenu miasta i gminy Gniew z najlepszymi wynikami z egzaminu z matematyki.

Proces przyznawania stypendiów

W ramach programu wybranych zostaje pięcioro stypendystów - uczniów szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Gniew. Stypendia są przyznawane za wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki przeprowadzonego w terminie głównym.

Stypendium mogą otrzymać uczniowie, którzy spełniają następujące kryteria dostępu:

- a) są uczniami klas ósmych szkół podstawowych na terenie miasta i gminy Gniew,
- b) na egzaminie ósmoklasisty z matematyki osiągnęli (w danym roku) najwyższą ocenę procentową spośród uczniów wszystkich szkół podstawowych objętych programem,
- c) jednocześnie otrzymali co najmniej dobrą ocenę z zachowania.

W przypadku wyłonienia 5 lub więcej zwycięzców z identycznym wynikiem o przyznaniu stypendium decyduje średnia ocen z klasy VIII z następujących przedmiotów: matematyka, fizyka, chemia, geografia oraz biologia. Gdy średnie uczniów są identyczne, o przyznaniu stypendium decyduje dodatkowo ocena z zachowania z końca klasy VIII.

Dyrektorzy szkół podstawowych z terenu miasta i gminy Gniew są głównymi partnerami współpracującymi z Zakładem nad realizacją programu. Warunkiem udziału w rekrutacji do programu jest dostarczenie przez dyrektorów szkół (w terminie określonym regulaminem) do Zakładu wniosku o przyjęcie kandydatury poszczególnych uczniów.

Wysokość stypendium to łączna kwota 2 500 zł, czyli 500 zł dla każdego z beneficjentów. Stypendia są przyznawane jednorazowo w ciągu roku szkolnego.

Opinie o programie

Jak podkreślają twórcy, program stypendialny Wiedza Start od początku swego istnienia cieszy się ogromnym zainteresowaniem i popularnością wśród uczniów, którzy są jego adresatami.

Uczniowie starannie przygotowują się do egzaminu z przedmiotu branego pod uwagę w zgłoszeniu do stypendium. Realizacja programu pozwala na spełnienie głównych celów, tj.:

- stworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia uczniom napotykaającym na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym i geograficznym,
- ukierunkowanie uczniów na rozwój kluczowych kompetencji, przydatnych w przyszłej karierze zawodowej,
- wzmocnienie zainteresowania uczniów przedmiotami matematyczno-przyrodniczymi.

Obecnie uczniowie z niecierpliwością oczekują VI edycji programu – przed nimi egzamin ósmoklasisty i możliwość zdobycia stypendium Wiedza Start.

Szczegóły nt. programu znajdują się na stronie: www.kruszywagniew.pl.

Programy stypendialne firmy Roztocze

Roztocze. Zakład Usługowo Produkcyjny sp. z o. o. prowadzi dwa programy stypendialne: *Stypendium motywacyjne* oraz *Dobry Start*. Oba programy polegają na finansowym wsparciu beneficjentów. Ponadto, uczestnicy projektu mają możliwość odbywania praktyk zawodowych, jak i podjęcia pracy w firmie Roztocze. Wynagrodzenie nowego pracownika odpowiada średniej krajowej zarobków na danym stanowisku.

Uczniowie biorą także udział w wyjazdach na targi branżowe do Poznania i mają okazję

szkolić się pod okiem kadry mentorskiej (pracowników, którzy odbyli szkolenie z zakresu dydaktyki nauczania i mentoringu) firmy Roztocze.

Historia programu stypendialnego

Stypendium motywacyjne organizowane jest od 2015 roku przez Roztocze Zakład Usługowo Produkcyjny sp. z o. o. W 2019 roku do firmy Roztocze, jako podmiot współfinansujący program stypendialny, dołączyła firma WSK Tomaszów Lubelski sp. z o. o. Program *Dobry Start* jest zaś realizowany od 2018 roku.

Kto może otrzymać wsparcie?

Oba programy stypendialne wspierają rozwój konkretnej branży. Dotyczą uczniów kształcących się w zawodzie: technik mechanik, specjalizacja - obróbka skrawaniem i operator obrabiarek skrawających w Zespole Szkół Techniczno-Motoryzacyjnych im. Jarosława Dąbrowskiego w Tomaszowie Lubelskim.

Stypendium motywacyjne ma na celu wsparcie najbardziej uzdolnionych uczniów szkół zawodowych oraz promowanie zawodów zgodnych z profilem działalności firm Roztocze i WSK Tomaszów Lubelski sp. z o. o.

Program *Dobry Start* zapewnia zaś dofinansowanie dojazdu do szkoły dla uczniów I i II klas szkół zawodowych. Jego misją jest również promowanie zawodów zgodnych z profilem działalności firmy Roztocze.

Proces przyznawania stypendiów

Nabór do *Stypendium motywacyjnego* ogłaszany jest raz w roku, we wrześniu.

Kryteria przyznawania tego stypendium to:

- w klasie pierwszej, w pierwszym semestrze: wynik egzaminu gimnazjalnego / egzaminu ósmoklasisty – 100% oceny,
- w klasie pierwszej, w drugim semestrze, w klasie drugiej i trzeciej: średnia ocena – 70% oceny, frekwencja na zajęciach - 30% oceny,

według wzoru: LICZBA PUNKTÓW = $0,3 * ((\text{frekwencja w } \% * 6) / (100\%)) + 0,7 * ((\text{średnia ocen} + \text{średnia ocen z przedmiotów zawodowych}) / 2)$.

Laureaci programu otrzymują następujące wsparcie:

- 100 zł miesięcznie dla uczniów klas I,
- 120 zł miesięcznie dla uczniów klas II,
- 150 zł miesięcznie dla uczniów klas III oraz IV.

Nabór do programu *Dobry Start* ogłaszany jest dwa razy w roku, w marcu oraz we wrześniu. Dofinansowanie przyznawane jest ryczałtowo wszystkim uczniom mieszkającym poza miejscem kształcenia się. Warunkiem jest złożenie w terminie wniosku oraz dołączenie zaświadczenie od przewoźnika o cenie biletu miesięcznego. Nie ma określonego terminu zakończenia programu stypendialnego.

Stypendia przyznawane są na okres 5 miesięcy i wypłacane jednorazowo do końca listopada danego roku w edycji zimowej i do końca kwietnia w edycji letniej.

Programy stypendialne Spółki Akcyjnej Lubelski Węgiel „Bogdanka”

Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. (dalej: „LWB S.A.”), najnowocześniejsza i najbardziej efektywna kopalnia węgla kamiennego w Polsce, będąca częścią Grupy Enea, jednego z liderów polskiego rynku energetycznego, ściśle współpracuje z okolicznymi szkołami średnimi, m. in. w zakresie nagradzania uczniów szkół o profilu górniczym za wyniki w nauce w obrębie przedmiotów technicznych.

Historia programu stypendialnego

Inicjatorem oraz organizatorem projektu jest LWB S.A. W maju 2017 r. został podpisany List intencyjny przez LWB S.A. oraz szkoły objęte współpracą, tj. Zespół Szkół Górniczych w Łęcznej oraz Zespół Szkół w Ostrowie Lubelskim. W czerwcu 2019 r. do projektu dołączył Zespół Szkół Energetycznych i Transportowych im. Ks. Stanisława Staszica w Chełmie. Do chwili obecnej wypłacono już ponad 114 stypendiów dla uczniów.

Kto może otrzymać wsparcie?

Celem projektu jest nawiązanie i zacieśnienie współpracy pomiędzy LWB S.A., a szkołami o profilu górniczym, zmierzającej do stworzenia systemu nagradzania uczniów osiągających najlepsze wyniki w nauce w obrębie przedmiotów technicznych. Organizatorzy mają również na uwadze czynnik aktywizacji oraz rozwoju lokalnej społeczności: rozwijanie i wspieranie idei systematycznej nauki wśród uczniów oraz zachęcenie i zmotywowanie młodzieży do pozytywnego postrzegania ucznia w szkole.

Projekt wspiera rozwój branży górniczej (technik górnictwa podziemnego oraz technik przeróbki mechanicznej węgla), elektrycznej (technik elektryk) oraz mechanicznej (technik mechanik).

Proces przyznawania stypendiów

Stypendia przyznawane są uczniom po każdym semestrze, za wyniki w nauce w obrębie przedmiotów technicznych, pod warunkiem uzyskania średniej ocen powyżej 4,75.

Stypendium wynosi 200 zł brutto miesięcznie i jest przyznawane na okres 5 miesięcy (łącznie daje to kwotę 1 000 zł brutto – wypłacaną jednorazowo). Uczniowie otrzymujący stypendium nie są zobowiązani do podjęcia pracy czy odbycia stażu w spółce.

Współpraca ze szkołami odbywa się również na innych płaszczyznach. LWB S.A. wspiera szkoły, sponsorując materiały dydaktyczne, odzież sportową oraz roboczą, wyposażenie klas, warsztatów czy sztolni. Od 2017 r. szkoły przystąpiły również do projektu „Przepustka do pracy w Lubelskim Węglu „Bogdanka” S.A. w Bogdance – Potrzebujemy najlepszych”, który zakłada zatrudnienie najlepszych absolwentów szkół w LWB S.A. zgodnie z prowadzoną polityką kadrową (do chwili obecnej zatrudnionych w ten sposób zostało już 52 absolwentów). Współpraca została zawarta na okres do końca 2020 r.

Analiza wybranych stypendiów branżowych i klas patronackich

Wyniki badania danych

W ramach analiz przeprowadzonych przez zespół Fundacji Dobra Sieć wyodrębniono 23 aktualnie działające programy stypendiów branżowych i 11 aktualnie działających programów klas patronackich, których dokumentacja (w mniejszym lub większym stopniu) jest dostępna online.

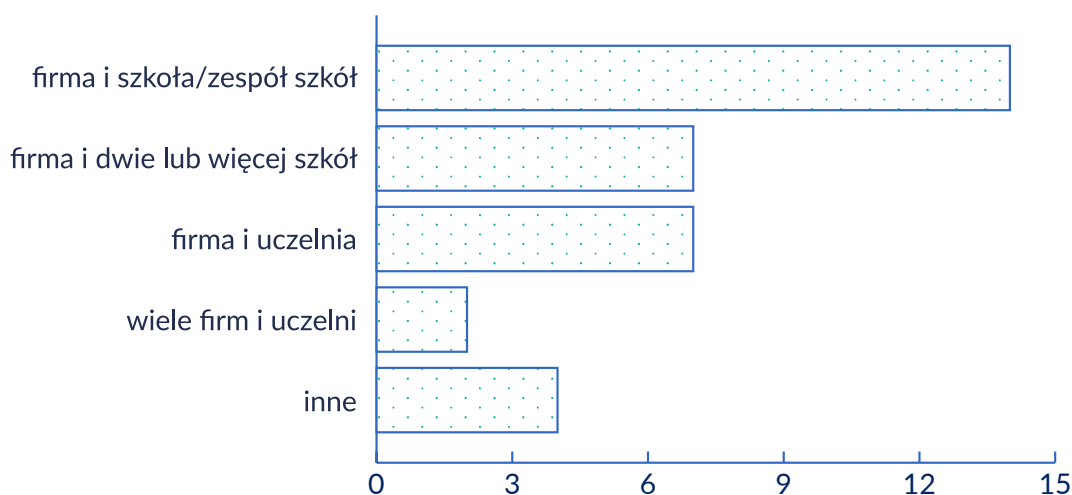
Jednocześnie dziesięć z jedenastu zanalizowanych programów klas patronackich oferuje swoim podopiecznym możliwość ubiegania się o stypendia. Niektóre z przedsiębiorstw, które fundują stypendia dla uczniów wybranych szkół i klas, oferują również wsparcie merytoryczne w postaci np. szkoleń czy wizyt studyjnych, a także możliwość odbycia praktyk i staży. W innych przypadkach partnerstwa pomiędzy szkołami a przedsiębiorstwami zawiązują się za pomocą pośredniczącej instytucji lub w ramach szerszego programu mającego na celu wsparcie szkół zawodowych i przedsiębiorstw.

W trzydziestu czterech programach, do których udało się dotrzeć zespołowi Fundacji, widać duży pluralizm sektora stypendiów branżowych i klas patronackich, różnorodność oferowanych form wsparcia. Prowadzi to do trudności w jednoznacznej klasyfikacji tej grupy programów stypendialnych. Poniższa analiza powinna być zatem traktowana jako próba naszkicowania pewnego segmentu stypendialnego. Bardziej szczegółowa analiza wymagałaby dużo większego nakładu pracy oraz środków, a także pogłębionej współpracy z organizatorami i fundatorami stypendiów branżowych/patronackich.

Wśród zanalizowanych 34 programów:

- 14 programów zakłada partnerstwo przedsiębiorstwa z jedną szkołą lub zespołem szkół,
- 7 programów opiera się na współpracy firmy z dwoma lub więcej szkołami,
- 7 programów zakłada współpracę uczelni z firmą,

- 1 program (opisany wyżej program *Młodzi w Łodzi*) opiera się na współpracy wielu uczelni i firm,
- 1 program (*Energ(i)a dla nauki*) opiera się na współpracy przedsiębiorstwa z wieloma szkołami i uczelniami,
- 2 programy (*Kadry dla przemysłu* i *Trafny wybór - czas na zawody techniczne*) zakładają szeroką i długofalową współpracę wielu firm i szkół,
- 1 program (opisany w poprzedniej części publikacji program stypendialny Spółdzielczej Mleczarni Spomlek) nie zakłada współpracy z konkretną jednostką, lecz wspiera dzieci członków spółdzielni, podejmujących studia na wybranych kierunkach,
- 1 program (program Oddziału Szkolenia Zawodowego Rafako) obejmuje szkołę zawodową prowadzoną bezpośrednio przez firmę.

Rys. 1. Typy organizatorów/fundatorów analizowanych stypendiów branżowych i klas patronackich

Stypendia oferowane uczniom szkół branżowych, technicznych i centrów szkolenia zawodowego

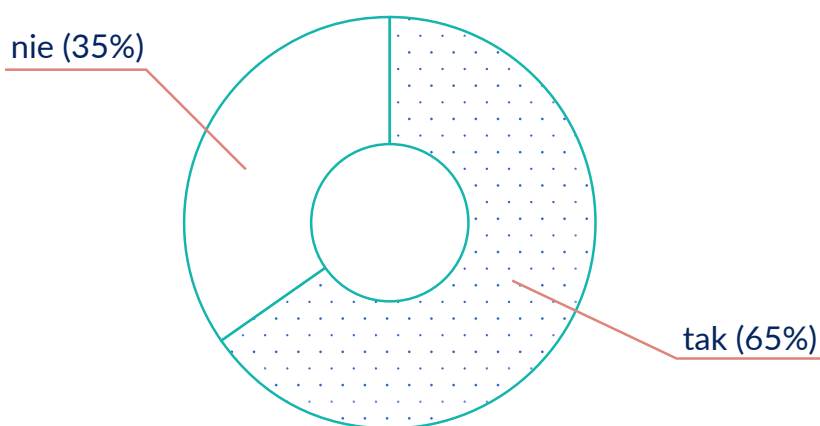
Wśród zanalizowanych 26 programów wspierających uczniów, pięć programów oferuje stypendia dla uczniów od klasy drugiej wzwyż. W ramach jednego programu kandydaci mogą się ubiegać o stypendia dopiero od klasy trzeciej. Warto podkreślić, że w większości przypadków w materiałach dostępnych online nie było informacji, dla uczniów której klasy może zostać przyznane stypendium. W opisach sześciu programów znalazła się informacja, że uczniowie mają możliwość ubiegania się o stypendia na podstawie średniej ocen z poprzedniego semestru, co mogłoby wskazywać na to, że stypendium mogą otrzymać uczniowie klas pierwszych po ukończeniu pierwszego semestru nauki.

Wartość stypendiów waha się od 100 do 500 zł miesięcznie. Wsparcie przyznawane jest przez okres semestru lub roku szkolnego (10 miesięcy). Organizatorzy czterech programów wypłacają stypendia jednorazowo - ich wysokość wynosi od 500 do 1 500 zł. W ramach dwóch programów najlepsi uczniowie, poza miesięcznym stypendium, mogą dodatkowo otrzymać jednorazowe bonusy pieniężne w wysokości od 500 do 1 000 zł.

W ramach dziewięciu programów, oprócz wsparcia finansowego dla laureatów, przedsiębiorstwo zapewnia szkole i uczniom wsparcie merytoryczne, takie jak:

- wycieczki zawodowe,
- dodatkowe zajęcia, kursy i szkolenia specjalistyczne dla uczniów,
- materiały i pomoce dydaktyczne,
- wyposażenie pracowni szkolnych,
- szkolenia dla nauczycieli,
- wspólne opracowanie programu nauczania przez firmę i szkołę.

Organizatorzy 17 programów oferują laureatom możliwość odbycia stażu w swojej firmie lub pracę po ukończeniu nauki.

Rys. 2. Procent przedsiębiorstw z analizowanej grupy, które oferują stypendystom (uczniom) możliwość odbycia stażu lub pracę po ukończeniu nauki

Analizowane inicjatywy obejmują wsparciem od kilku do kilkudziesięciu uczniów rocznie.

Głównym kryterium przyznania stypendium są wyniki w nauce (jest to kryterium obecne we wszystkich zanalizowanych programach; najczęściej rozumiane jako średnia ocen lub oceny z wybranych przedmiotów), jednak część organizatorów bierze również pod uwagę kryteria takie jak:

- wyniki egzaminów kwalifikujących do zawodu,
- ocena z zachowania, frekwencja,
- osiągnięcia naukowe (udział w olimpiadach, publikacje naukowe lub popularnonaukowe, udział w badaniach naukowych),
- zaangażowanie społeczne (wolontariat w organizacjach społecznych, czynny udział w życiu społecznym szkoły),
- odbycie praktyk zawodowych.

Najwięcej opisywanych programów realizowanych jest w województwie śląskim (9 programów), mazowieckim (5 programów) i lubelskim (5 programów). Warto zaznaczyć, że niektóre programy realizowane są w więcej niż jednym województwie.

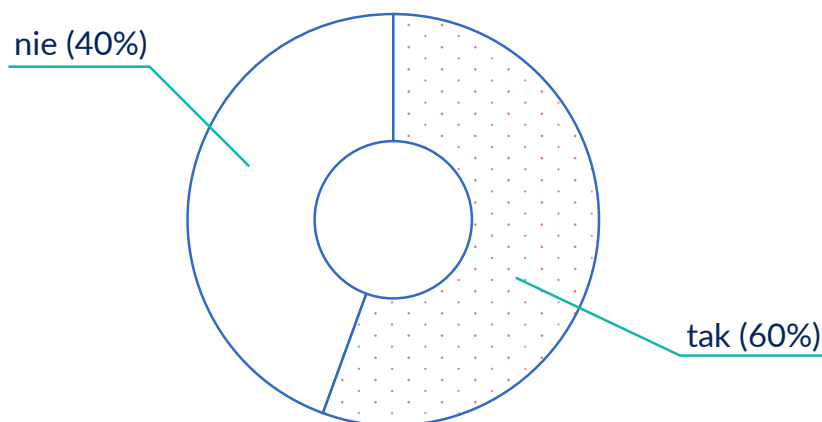
Stypendia oferowane studentom i doktorantom

Wśród wyodrębnionych dziewięciu programów wspierających studentów i doktorantów, 6 programów oferuje stypendia studentom, jeden program oferuje wsparcie dla doktorantów, a jeden program jest kierowany zarówno do studentów, jak i doktorantów. Ponadto, jeden program kierowany jest zarówno do uczniów, jak i studentów.

W większości przypadków stypendia przyznawane są co miesiąc przez cały rok akademicki (9 miesięcy). Wartość stypendiów waha się od 500 do 1 500 zł miesięcznie dla studentów. Stypendium dla doktorantów wynosi 1 700 zł miesięcznie. W ramach jednego programu dla doktorantów stypendia przyznawane są co miesiąc przez okres jednego semestru i wynoszą 2 000 zł miesięcznie.

Kryteria przyznawania stypendiów to średnia ocen oraz ewentualne dodatkowe osiągnięcia naukowe i aktywności pozauczelniane (wolontariaty, konkursy itp.). W jednym przypadku (program stypendialny SM Spomlek) rodzice stypendystów muszą być członkami spółdzielni - fundatora stypendiów.

Możliwość zatrudnienia w firmie oferuje pięciu organizatorów programów stypendialnych.

Rys. 2. Procent przedsiębiorstw z analizowanej grupy, które oferują stypendystom (studentom lub doktorantom) możliwość odbycia stażu lub pracę po ukończeniu nauki

Analizowane programy są realizowane na uczelniach w następujących miastach: Toruń, Gdańsk, Koszalin, Łódź, Łomża, Poznań i Płock. Jeden program (stypendium SM Spomlek) nagradza studentów niezależnie od uczelni, na której studiują.

Rekomendacje dla organizatorów

Powyższe rozważania i analizy prowadzą do kilku refleksji dotyczących prowadzenia stypendiów branżowych i klas patronackich. Na podstawie wieloletnich doświadczeń i zgromadzonej wiedzy proponujemy kilka rekomendacji związanych z realizacją inicjatyw stypendialnych. Wierzymy, że promowanie dobrych praktyk i standardów wśród organizacji jest cenną wskazówką zarówno dla obecnych organizatorów, partnerów, odbiorców pośrednich i bezpośrednich programu, jak i wszystkich tych, którzy w przyszłości myślą o utworzeniu nowego stypendium branżowego.

1. Podkreślamy znaczenie regularnej, przemyślanej promocji programu, by informacja o nim dotarła do właściwych odbiorców, a także by inicjatywa była rozpoznawalna i cieszyła się szacunkiem wśród lokalnej społeczności.
2. Dobrą praktyką jest budowanie zasad programu na podstawie rzetelnej analizy potrzeb lokalnego rynku pracy, by wsparcie odpowiadało na konkretne potrzeby grup i społeczności, zwiększając tym samym skuteczność programu.
3. Zachęcamy do budowania partnerstwa z przedstawicielami lokalnych szkół i przedsiębiorstw, a także innymi osobami i podmiotami, dzięki czemu zwiększymy wiarygodność, stabilność finansową oraz rozpoznawalność programu.
4. Rekomendujemy dbanie o komunikację programu – dokumentacja inicjatywy (m.in. regulamin, karta zgłoszeniowa, informacja o wynikach naboru) powinna być publicznie dostępna, by zachować transparentność oraz zaufanie społeczne do programu.
5. Zalecamy twórcze i przemyślane podejście do systemu wsparcia – w ramach programu stypendialnego możemy proponować zarówno comiesięczne finansowe wsparcie dla stypendystów, jak też szereg innych narzędzi pomocy, m.in. dofinansowanie wyjazdów, szkoleń, propozycję płatnych praktyk, wyposażenie pracowni. W zależności od zasobów osobowych i finansowych partnerów programu oraz potrzeb odbiorców pomocy, należy dobrać wsparcie tak, by było jak najbardziej skuteczne i dopasowane do sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz odpowiadało misji, a także celom stworzonego programu.

Pięć rekomendacji dla organizatorów stypendiów branżowych

1. regularna, przemyślana
promocja programu

4. dbanie o komunikację
i transparentność

2. analiza potrzeb
lokalnego rynku pracy

5. twórcze podejście
do systemu wsparcia

3. budowanie partnerstw

Podsumowanie

Niniejsza publikacja przybliży tematykę stypendiów branżowych i klas patronackich w Polsce. W pierwszej części opisujemy, w jaki sposób programy stypendialne mogą być narzędziem kształtowania lokalnego rynku pracy, służąc rozwojowi wybranych sektorów ekonomicznych oraz wzmocnieniu kompetencji zawodowych stypendystów.

Druga część zawiera opis sześciu systematycznie realizowanych branżowych programów stypendialnych i powstała dzięki współpracy z ich organizatorami, którzy podzielili się materiałami dotyczącymi realizacji tych inicjatyw.

Trzecia część, na podstawie analizy 34 aktualnie działających w Polsce inicjatyw, przybliży zaś ogólną charakterystykę segmentu stypendialnego, jakim są stypendia branżowe i klasy patronackie.

Podstawowe wnioski płynące z zebranych danych to:

- duży pluralizm sektora stypendiów branżowych i klas patronackich,
- różnorodność form współpracy, wśród których najczęstszą jest partnerstwo przedsiębiorstwa z jedną szkołą lub zespołem szkół (14 programów), współpraca firmy z dwoma lub więcej szkołami (7 programów) oraz współpraca uczelni z firmą (7 programów),
- różnorodność oferowanych form wsparcia w ramach tych programów, wśród których pojawiają się: stypendia, szkolenia, wizyty studyjne, staże i praktyki w firmie, wycieczki zawodowe, dodatkowe zajęcia, kursy i szkolenia specjalistyczne dla uczniów oraz nauczycieli, materiały i pomoce dydaktyczne, koszty dojazdu do szkoły, wyposażenie pracowni szkolnych czy wspólne opracowanie programu nauczania przez obie strony partnerstwa - firmę i szkołę,
- wartość analizowanych stypendiów waha się od 100 do 500 zł miesięcznie w przypadku wsparcia dla uczniów oraz od 500 do 1 500 zł miesięcznie dla studentów,
- stypendia przyznawane są najczęściej na okres jednego lub dwóch semestrów,

- stypendia oferowane uczniom szkół branżowych, technicznych i centrów szkolenia zawodowego obejmują wsparciem od kilku do kilkudziesięciu uczniów rocznie,
- głównym kryterium przyznania stypendium są wyniki w nauce (najczęściej rozumiane jako średnia ocen lub oceny z wybranych przedmiotów); ponadto niektórzy organizatorzy biorą pod uwagę m.in.: wyniki egzaminów kwalifikujących do zawodu, ocenę z zachowania, frekwencję, osiągnięcia naukowe, zaangażowanie społeczne czy zaangażowanie w praktyki zawodowe,
- najwięcej programów stypendiów branżowych dla uczniów realizowanych jest w województwie śląskim (9 programów), mazowieckim (5 programów) i lubelskim (5 programów), zaś stypendia oferowane studentom i doktorantom realizowane są na uczelniach w następujących miastach: Toruń, Gdańsk, Koszalin, Łódź, Łomża, Poznań i Płock. Jeden program nagradza studentów niezależnie od uczelni, na której studiują. Ponadto, na podstawie przeprowadzonych analiz wysnuto pięć podstawowych rekomendacji dla obecnych i potencjalnych twórców oraz partnerów programów stypendiów branżowych i klas patronackich.

Stypendia branżowe i klasy patronackie to rozwijająca się i niezwykle zróżnicowana grupa inicjatyw w Polsce. Z uwagi na duży pluralizm tego segmentu, a także rozproszenie i szczątkowość informacji potrzeba jest dalszych analiz, służących głębszemu rozpoznaniu tych programów. Tekst ten jest jedną z pierwszych prób szczegółowego opisu „stypendiów w służbie rynku pracy”. Wierzymy, że niniejsza broszura będzie miała pozytywny wpływ na dalszy rozwój stypendiów krajowych, wyróżni dobre praktyki i standardy realizacji programów stypendialnych, jak również skłoni do refleksji nad dotychczasowymi rozwiązaniami.

Opracowanie: Aleksandra Belina, Małgorzata Stradomska-Kalinka, Anna Weksej

Redakcja i korekta: Agnieszka Garcarek-Sikorska

Projekt i skład: Anna Weksej

Wydawca:

Fundacja Dobra Sieć
ul. Marszałkowska 20/22 lok 41
00-590 Warszawa
www.mojestypendium.pl
www.e-wolontariat.pl
www.facebook.com/mojestypendiumpl

**Publikacja została sfinansowana przez
Polsko-Amerykańską Fundację Wolności.**

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

Warszawa 2020

